

Előfizetési árak:

helyben, kézhez hordva:

Egész évre	16 kor.	— fill.
Fél évre	8	—
Negyedévre	4	—
Egy óra	1	34
Egyes szám ára	8	fillér.

Vidékre, postán küldve:

Egész évre	18 kor.	— fill.
Fél évre	9	—
Negyedévre	4	50
Egy óra	1	50

PÉCSI FIGYELŐ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik naponként este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Pécs, Mária-utca 1. sz. első emelet.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Hirdetések a legjutányosabb árban számítatnak. Nyíltérzora 60 fillér.

Gyárosok országos szövetsége.

Pécs, 1902. március 27.

Nyílt kapukat döngetnék, ha nagy apparátussal vállalkoznánk annak bizonyítására, hogy Magyarországnak erőteljes, fejlett iparra van szüksége. Olyan általánosan elismert igazság ez, a mely bizonyításra többé nem szorul, hisz mindenki kénytelen beismerni, hogy egy tisztán mezőgazdasági termelésre támaszkodó ország nem képes a modern állam által lakosságra rótt terheket elviselni s állandó függési viszonyba kerül nyereszterményeinek fogyasztójával. Az iparfejlesztés tehát nemcsak egyszerű közgazdasági kérdés nálunk, de az állami függetlenségnek is nagy kérdését képezi.

Csak az iparfejlesztés módjait illetőleg létezik Magyarországon véleménykülönbség, mert azt az egyedül hathatós eszközt, a melyet minden állam iparának kifejlesztésére igénybe venni kénytelen volt, a nemzeti szükségleteknek megfelelő önálló vámvédelmet, irányadó köreink politikai okokból nem merik alkalmazásba venni.

Ezek hát körömszakadtig védelmezik azt az álláspontjukat, hogy Magyarországon ipart teremteni s azt erőteljessé fejleszteni igenis lehet a régi, fejlett iparral dicsekvő Ausztria korlátlan versenyével mellett is a közös vámterületen, egységes vámpolitikával.

Pedig ha más nem, hát kinyithatta volna szemüket az Ausztriában hivatalos részről is megnyilatkozott az az állásfoglalás, hogy a magyar kormány iparpártolási akciója ellenkezik a vámszövetség alapfogalmával és helyes intenciójával, a mely megköveteli, hogy Magyarországon az osztrák ipar ne tekintessék idegennek, sőt ellenkezőleg, Ausztria elégitse ki mindenek előtt a mi ipari szükségleteinket, mint a hogyan ők a fogyasztói a mi nyereszterménybeli fölöslegünknek.

Ausztria így dul-ful azért az iparpártolási akcióért, a mely pedig semmit sem ártott neki s mondhatjuk, alig használt valamit nekünk. Mert annak az állami támogatásnak, a melylyel kormányunk gyáripárt iparkodott megteremteni, legtöbb hasznát az osztrák gyárosok látták, a kik holmi fióktelepek berendezésével élvezték a magyar állam segédelmét pénzben és privilégiumokban; míg nálunk az államilag dédelgetett új vállalatok veszedelmes versenytársai lettek már előbb keletkezett vállalatainknak s a tönk szélére juttatták egész kisiparunkat.

Ezért az új kereskedelmi miniszter is a kisipar megmentését jelentette ki

elsőrendű állami feladatnak s képtelen dolognak mondotta, hogy állami támogatással már létező ipari vállalatainknak csináljunk konkurenciát. Ennél senki kegyetlenebb kritikát nem gyakorolt a kormány eddigi iparpártolási akciója fölött, mert ebben benne foglaltatik annak elismerése, hogy a kormánynak az a törekvése, mely hazai ipar megteremtését tüzte ki célul az osztrák verseny kizárásával, csődöt mondott, mert hatása nem az osztrák ipar kiszorításában, hanem a saját már meglévő vállalataink elnyomásában nyilvánult.

Az új miniszter azonban szintén nem lép a gyökeres orvoslás terére, hanem az új gyári vállalatok segélyezése helyett a kisipart akarja támogatni, hogy szövetség útján tömegtermelésre alkalmassá tegye. Múltánylást érdemlő törekvés ez is, de hát nem az igazi orvosság. Mert igazi iparos állammá csak úgy lehetünk, ha fejlett gyáriparral dicsekedhetünk. A kisipar földadata egészen más, egészen a legszűkebb értelemben vett helyi szükséglet fűdőzésére szorító, míg iparról, mint nemzetgazdasági jellegű adó termelési ágról manapság már csak ott lehet szó, a hol legalább is olyan gyáripari tevékenység uralkodik, a mely maga képes földolgozni a hazai nyereszterményeket és mindenben fűdözni a hazai ipari szükségleteket.

Milyen messze vagyunk mi még ettől a fejlődési foktól! Vannak ugyan tekintélyes gyári vállalataink, de hol vannak ezek még attól, hogy az ország ipari szükségleteit egészen fűdözhessek? És mégis ezek sem képesek boldogulni. A nagy áldozatok árán létesített vállalatok folyton hanyatlának; Ausztria régibb és fejlettebb iparának versenye sorvasztja őket. A kormány szörványos intézkedései nem elégségesek a létező bajok orvoslására s nem tapasztalunk igaz törekvést sem a vezető kormányférfiak részéről tervszerű iparpolitika keresztülvitelére, a mely őket attól a sorvasztó versenytől megvédi.

Mozgalom indult meg hát körükben, melynek célja egyesíteni azokat az erőket, a melyek magukban állva, szétszórtan nem képesek a kellő hatást kifejteni sorsuk megjavítására, a mi pedig nemcsak az ő egyéni érdekük, de érdeke az egész nemzet gazdasági felvirágzásának is. Magyarországon ötvenhárom tekintélyes gyári vállalatának tulajdonosai és képviselői felhívást bocsátottak ki az ország összes gyárosaihoz, a melyben országos szövetségre szólítják fel őket.

Ha ez a mozgalom teljes sikerrel

jár, ha az ország összes gyáriparosai egyesítik ebben a szövetségben azt a hatalmas erkölcsi és anyagi erőt, a mely rendelkezésükre áll, úgy talán sikerül nemcsak utját állni a további hanyatlásnak, de megteremteni az alkotó elemeket a további haladásnak s a mi a fő, megteremteni olyan hatalmas nemzeti közvéleményt, a mely a kormányt nem engedi többé kitérni az erőteljes nemzeti ipart megteremteni egyedül képes gyökeres orvoslás elől.

Ezt a felhívást, melyet ma vettünk a magyar gyáriparosok országos szövetségének intéző bizottságától, a következőkben közöljük:

Magyarország gyáriparosaihoz!

Magyarország több mint félszázad óta törekszik arra, hogy gyáripárt teremtsen; nemzetünk legjobbjai hirdették azt, a mi ma már köztudattá vált, hogy ipar nélkül államunk fenn nem állhat. Mi ezen gazdasági törekvés szolgálatába álltunk. Törhetlen bizalommal nemzetünk jövője iránt, semmi akadálytól vissza nem riadva gyáripárt teremtettünk, mely ha nagyságra nézve nem is versenyezhet a külföldivel, a hazai termelésnek oly fontos tényezője, hogy joggal várhatja szavának meghallgatását, méltányos kívánságainak teljesítését.

A hazai gyárosok, kik a külföldi államok régibb és fejlettebb iparával versenyre kelve nagy kockázattal raktak le a ma létező ipar alapjait, uttörő munkálatot végeztek és joggal igényelhetik, hogy irántuk a nemzet rokonszenvvel és elismeréssel viseltessenék és hogy közéletünkben elfoglalják azt a helyet, mely foglalkozásuk nemzeti és gazdasági jelentőségénél fogva őket méltán megilleti.

Hazánk gazdasági fejlődésének nagy kárára, fáradsággal és áldozattal teremtett gyáriparunk öt év óta hanyatlak. Egyes termelési ágai a létfontosságú nehéz küzdelmét folytatják a nélkül, hogy komoly lépés történt volna a nemzeti tőkét sorvasztó válság elhárítására, avagy csak enyhítésére is.

Készséggel ismerjük el, hogy a kormány a hazai ipar ügyét jó indulattal karolta fel, de a létező bajok orvoslására szörványos intézkedések nem elégségesek. E cél elérésére egységes, minden részleteiben erős intézkedés kell, mely az állam minden ténykedését áthatja, mely egyaránt kiterjed a létező iparok fenntartására és megvédésére, mint új, az ország viszonyaiban gyökeret találó gyártási ágak meghonosítására.

Maguk a gyáriparosok elszigetelt helyzetükben csakis saját erejükre utalva, képtelenek a létüket fenyegető válsággal szembeállani. Mert ha felszólalnak is, mikor sérelmük van, ha panaszkodnak is, mikor munkájuk nincs és terheik meg egyre nőnek, szavuk a kellő visszhang nélkül marad, mert mindegyikük magára van utalva. Felszólalásaikat és jogos követeléseiket félreértve, ezek mögött a hatóságok épen úgy, mint a közvélemény, csak egyéni érdekeik megnyilatkozását látják. — Nem kevésbé áll ez

azokra az iparágakra is, a melyek elhagyatottságuk érzetében érdekeik képviselőitől kötelékekben és egyesületekben már is tömörültek. Ezek csupán közvetlen bajaik iránt érdeklődhetnek s nem is léphetnek fel kellő súlyjal, mert mindig ott fészkel a gyanu, hogy mozgalmukat nem a közérdek, hanem *magánérdekek irányítják*. Ezen visszás helyzet oka a magyar gyárpar szolidaritásának és az egymásra utaltság érzetének teljes hiánya. Annál nagyobb baj ez, mert a velünk versenyző külföldi ipar minden őt érdeklő kérdésben teljes egyértelműséggel és céltudatos szervezettel száll küzdelembe, ily módon irányadó befolyást gyakorolva a törvényhozásra és kormányra.

Ezen tarthatatlan állapotnak véget vevendő, a magyar gyárosoknak Budapesten tartott népes értekezlete elhatározta, hogy megalkotja: a *magyar gyárparosok országos szövetségét*.

A létesítendő szövetség tagja lehet minden gyárüzemre berendezett ipartelep. Szervezete kiterjed az egész országra és egyaránt fogja szolgálni a főváros és a vidék gyárosainak érdekeit. Központja Budapest lesz, az egyes vidéki nagyobb ipari gócpontokon pedig fiókok fognak létesülni, melyeknek elnökei hivatalból tagjai a szövetség intéző bizottságának, miáltal a vidéki érdekek felkarolása és méltánylása teljesen biztosítva van.

Célja a szövetségnek benn van címében. Hatásköre kiterjedne mindazon kérdések és ügyek megvitatására, tisztázására és mindamint intézkedések kezdeményezésére és megtételére, melyek a magyar gyárparnak felvirágozását, vám, forgalmi, szociálpolitikai, törvényhozási, egyszerűen közgazdasági irányban érintik.

Maga az a tény, hogy Magyarország gyárparának színe-java megmozdult, hogy e szövetségben egyesüljön, biztosítékot nyújt arra, hogy e szövetség hatalmas közgazdasági tényezővé fog válni, a melynek meglesz a sulya és tekintélye maga elé tűzött nagy feladatainak teljesítéséhez.

Másrészt az is bizonyos, hogy ez a szövetség csak úgy oldhatja meg országos fontosságú feladatait, ha az ország minden gyárosa köréje tömörül és azt működésében teljes szellemi és anyagi erejének sulyával támogatja.

Azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk tehát a magyar gyárparosokhoz, hogy ezen, nagy nemzeti érdekek megvédésére hivatott szövetségbe tagként belépni s a szükséges anyagi alap létrehozásához a megfelelő összegnek adományozásával hozzájárulni méltóztassanak.

Minden gyáros nemcsak saját jól felfogott érdekében, hanem az egész hazai közgazdaság érdekében cselekszik, ha annyit áldoz e célra, a mennyit viszonyai megengednek.

Midőn még szerencsénk van megjegyezni, hogy az országban már régebben fennálló, bő tapasztalatokkal rendelkező szak-egyesületek közreműködésüket és támogatásukat hazafias lelkesedéssel helyezték kilátásba, azt hisszük és jogosan reméljük, hogy a magyar gyárparosok egyénenként is meg fogják érteni és méltányolni közhasznú törekvéseinket, hazafias céljainkat.

Budapest, 1902. március hó.

Hazafias üdvözléssel

*Magyar gyárparosok szövetségének
intéző bizottsága.*

Szives elhatározását méltóztassék az intéző bizottság elnöke, dr. Csorin Ferenc (Budapest, V., Erzsébet tér 16.) címén velünk mielőbb tudatni.

* **Kegeyelet.** A »Pécsi Napló« nekünk támad a Tisza Kálmán halála alkalmából Szamosi-tól közölt cikk miatt s abból egyes mondatokat kiszakítva kegeyeletsértéssel vádol, a melybe ő kénytelen volt belepirulni, mert helyi lapban

olvasta azt a »nyers, sértő, kiméletlen, minden emberi érzést nélkülöző cinikus kritikát.« — Nos hát mi meg azt mondjuk, hogy Naplóéknak sokkal inkább lett volna okuk belepirulniok más helyi lap egynemely közleményeibe; mert hát utóvégre is éppen a nemzetük sorsára maradandó hatást gyakorolt intéző férfakkal szemben az elmulásnak nem lehet az az expialó hatása, hogy a közéleti működésünkre vonatkozó meggyőződést egy csapásra az ellenkezőre változtassa. — Már pedig Szamosinak megtámadott cikke egy szóval sem mondott többet Tisza Kálmánról, mint a mit lapunk is, meg az egész ellenzék — beleértve a volt nemzeti pártot is — folyton hangoztatott felőle. Ezt a véleményt nem változtathatja meg az élők sorából elköltözés és Szamosi is ezt mint véleményt mondotta el támadási szándék nélkül, mert hisz ezt a szándékot kizárja a cikknek befejező mondata: »Az ég bocsása meg neki, a mit hazájának vétett!« Éppen a személyes gyűlölség megszűntét jelzi e mondat, a melyet a P. N. minden emberi érzést nélkülöző cinikus kritikának akar feltüntetni.

Az ifjusági egyesületek.

— A közoktatásügyi miniszter rendelete. —

Pécs, 1902. március 27.

Wlassics közoktatásügyi miniszter az ifjusági egyesületek országos szervezése tárgyában az összes tanfelügyelőkhöz hosszabb rendeletet intézett.

A rendelet kiemeli a népiskolákból kikerült ifjuságból alakítandó ilyen egyesületek fontosságát úgy nevelési, erkölcsképzési, mint hazafias szempontból s buzdítja a tanfelügyelőket, hogy megújítsák tanítószolgálatukat ily egyletek alapítására ösztönözzék.

A rendeletből, melyhez egy ily ifjusági egyesület alapszabályai vannak mintakép mellékelve, kiemeljük a következőket:

Főcélja legyen — uzmond a miniszter — az ily ifjusági egyesületeknek az ifjuság értelmi körébe illeszkedő népszerű előadások és felolvasások által főleg a hazafias szellem és erkölcsi élet ápolása, a közhasznú ismeretek népszerű, tehát egyszerű és világos terjesztése. Hogy mi legyen ezen előadások és felolvasások anyaga, azt a helyi viszonyok figyelembe vételével az állami tanítók legjobb tudják kiválasztani; csak azt hangsúlyozom a legnyomatékosabban, hogy az ifjusági egyesületek köréből minden felekezeti, avagy politikai kérdés, még a legcsekélyebb vonatkozásban is szigorúan kizárandó.

Nemcsak a kedély nemesítése, hanem az egyesületi élet vonzóvá tétele céljából be kell abba vonni a nemesen szórakoztató foglalkozást is.

Tehát daloskör alakítása, vonzó színelőadások rendezése, mind alkalmas eszközei az egyesületek felvirágoztatásának.

Az állami iskolákban szervezett ifjusági könyvtár szintén egyik hathatós eszköze az ifjusági egyesület sikeressé és vonzóvá tételének.

A szervezet legyen minél egyszerűbb. Szükséges ugyan, hogy az egyesületnek legyenek alapszabályai, amelyek szerint a maga dolgait renndezi, de ezen szabályok ne rójanak az ifjuságra anyagi terheket és ne akadályozzák őt a napi kereset munkájában.

A sikert az is biztosítja, ha a helyi, művelt, hazafias társadalom érdeklődését sikerül a tanítóknak megnyerniök.

Kijelentem, hogy mindazon tanítókat, a kik az ifjusági egyesületek szervezése és vezetése körül kiváló érdemeket szereztek, jutalomban fogom részesíteni.

De legfőbb jutalma lesz a tanítói kar-nak az a tudat, hogy az iskola határán, tehát hivatalos kötelességén is túl tevékenykedik a magyar nemzeti állam jövőjének, boldogulásának, a magyar nemzeti társadalom kialakulásának biztosítására.

Lehetetlen, hogy az az ifjuság, amely a fejlett korban azt látja, hogy az ő tanítója az iskolán túl is szeretettel, gyámolítólag foglalkozik vele, hálás érzelmekkel ne viseltessék tanítója iránt.

H i r e k.

Pécs, 1902. március 27.

Séta a városon át.

Jer, menjünk végig a városon s beszél-gessünk a látottakról.

— Tudod e, miért van a bor?

— Hogy megigyuk.

— Helyes. És a pénz?

— Hogy elkötsük.

— Igen, így van; nagyon okos beszéd.

De most mondd meg, hogy miért készítenek pezsgőt, sherryt, malagát stb. féle finom ita-lokat?

— Azért, hogy az urak élvezzék.

— Igazán mondd? — Csak azért?

— Igen, csak azért.

— Jer, menjünk ebbe a kávéházba.

— Bebizonyítom neked az ellenkezőjét.

— Igen?

— No nézd, ott ül két ember a márványasztalnál, előttük két apró pohárka. Mit isznak azok?

— Cognacot.

— És a Cognacot kinek készítik?

— Az uraknak és a betegeknek.

— És ezek melyikhez tartoznak, előbbi vagy utóbbihoz?

— Nem tudok reá felelni. Az egyik — ismerem — cipész, a másik kőműves. Nagyon egészséges szímben vannak.

Menjünk tovább.

— Nézd, mitéle népcsoport az ott?

— Szegény emberek.

— S minek verődnek a ház előtt csoportba?

— Mert ott a népkönyha.

— Népkönyha? . . . Mire jó az?

— A szegény népek nyomorán enyhíteni; ott kapnak enni valót, tüzelőt, meleg ruhát.

— S kik adják mindezt?

— Az urak.

— Lásd milyen jó, hogy urak vannak a világon! Nemes a céljuk: a szegényeken segíteni . . .

— Igen, a mit elvettek tőlük — abból.

— Ne mondd? . . .

— Igen. Egyszer elveszik, másszor odaadják s így a magukból nem adnak semmit, mégis »humánus« a cselekedetük.

— Nem értem . . . Nem lennél szives bővebben megmagyarázni, hogy mikép veszik el a szegényektől azt, a mit visszaadnak nekik, mikor a szegénytől elvenni nem lehet?

— Magyarázatot akarsz? Én nem adhatom meg, hanem jöjj be ide a korcsmába.

. . . Nézd ott a félreeső helyen kártyáz két ember.

— Kártyáz? . . . Mire jó a kártya?

— A kártya? . . . Az nem jó semmire.

Koldusokat, elégedetleneket, nevel azokból, a kik megtudnának nélküle élni, tisztességben, elégedetten.

— Az a két ember talán sok pénzzel bir. Látom, rakáson előttük az ezüst.

— Nem bir sok pénzzel az a két ember; munkások ők s az a heti keresetük, a mi előttük hever.

— Nagyon eltérünk a kérdésemtől.

— Dehogy. Nem térünk el. Épen ők azok, a kik előbbeni kérdéssel foglalkoznak s a kik százak előtt erről beszélnek.

— Ő-ő-ő-k??! . . . Talán fejeznék be a sétánkat? . . . — gy.

Napirend 1902. március 28-án.

Naptár: péntek. márc. 28. — Róm. kath.: Nagypéntek. — Prot.: Nagypéntek. — Görög-kel. (márc. 15.) Agáp. — Zsidó: Veadar 19. — Nap két 5 óra 32 perckor; nyugszik 6 óra 7 perckor. — Hold két 10 óra 44 perckor este; nyugszik 7 óra 22 perckor reggel.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változékony idő és sok helyen csapadék várható.

— **(Zöldesütörtök.)** Glóriára intonált a pap, utolsó bugott az orgona, egyet csendült még a harang, — azzal megkezdődött a passió gyásza. Lebontották az oltárok diszét, üresen maradt a szentségtartó, szomorúság borult a hívókra. Megújult az ájtatos lélekben az isteni tragédia, az örök-csodás kinszenvedés emlékeivel telt meg az emberi szív. Az oltár melől hosszú albás papok szomorú éneke hallatszott és szinte láttuk az Ember fiának smegtört alakját, fején a tövis koronát, kezében a nádszálat, a vért, melyet az ütések fakasztottak, a szeretetet, mely ezekből az isteni szemekből soha ki nem alszik. Passió végeztével egyszerű szürke palástban a megalazkodás példáját követte az egyházfejedelem. Tizenket agg, szegény ember elé járult, megmosta, megcsokolta lábukat. Előbb még megszentelték az egyház olajait, a kisdedek, a bér-málkozok, a halottak kenőcsét, a papszentelő krizmát. Minden község lelkésze kikapja ma egy evre a maga részét, embere ott várt reá a tempiomban. Pap és hívő aldozáshoz járult, sietett mindnyaja megtisztalni a föltámadás napjára. Delutan megismetlődtek Jeremiás siralmait, a zokogó, a hazáját, emberséget sirató örökszep ének. Fenn a toronyban pedig az elnémult harang helyett tompa kelep szólaít meg, hirdetven a gyaszt, amelyből kétezer év óta árad az üdvösség.

— **(Megegerősítés.)** A közoktatásügyi miniszter *Adámy* Gyula, kaposvári állami főgimnáziumi ideiglenes rendes tornatanítót rendes tornatanítói minőségben véglegesen megerősítette.

— **(A mohácsi kath. legényegylet)** március 31-én, husvét héttőljén a «Mohácsi Iparosok Olvasóköre» nagytermében saját pénztára javára színelőadást rendez, melyen előadatik az «Ördög Matkája»; eredeti énekes népszimű 3 felvonásban. Irta: Géczy Irtvan. — Előadják: Nemes István, Kárlích Lajos, Kovács Ilona, Visegrády Emma, Rukóber Mariska, ifj. Szingstein János, Ruppert József, Krusetz Juliska, Hartmann Juliska, Wolf János, Rovó József, Bársánszki József, Czindery Sándor, Bechtold Ferenc, Nemes Mariska, Nemes Anna, Czindery Sándor, Keinráth József és Szabó Anna.

— **(Bortermelők egyesülete.)** A villányi bortermelők egyesülete megtartotta alakuló közgyűlését. — Az egyesület címe: Villány és vidéke bortermelőinek egyesülete. Az egyesület kizárólag a bortermelésnek és gazdálkodásnak fölolvadások és szakelőadások utján való ismertetésével fog foglalkozni, egyúttal évről-évre borkóstolással egybekapcsolt borkiállítás fog rendezni. Az egyesület működését április hó 1-én megkezdí. Elnöknek *Szokoló* Pált választották meg.

— **(Hazard játékosok.)** Az egyes

kocsmákban nagyban üzik a törvény által tiltott különféle hazard játékokat. Tegnap este is a rendőrség négytagu kártyázó kompániát lepelt meg egyik kocsmában, a mint hazard-játékot üztek. Az illetőket bekísérték a rendőrségre s most folyik ellenük a büntető eljárás.

— **(Kamatláb-leszállítás.)** Mint értesülünk, a «Pécsi Takarékpénztár» részvénytársaság a betéti kamatlábat három és fél percentre szállítja le, a jelzálog-kölcsönök után pedig 6 százalék helyett öt és fél percentre kamatot szed folyó évi május hó 1-től kezdődőleg.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettye forrás vízszolgáltató képességéről a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: folyó hó 27-én reggel 6 órakor a tettyei víztartó tele; az ellentartó tele; a hozzáfolyás 24 óra alatt 4340 köbméternek találtatott.

— **(Ujságkiadók választmányi ülése.)** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége *Szávay* Gyula elnöklése mellett Budapesten választmányi ülést tartott. Az ülésen résztvettek Rábel László titkár, Lenkei Zsigmond jegyző, Engel Lajos, Herz Adolf, Illés József, Mérey Miksa, Sümegi Vilmos, választmányi tagok. Az elnöki megnyitó után Rábel titkár üdvözölte *Szávay* Gyulát, kit a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkárul hívott meg. *Szávay* válaszában ígerte, hogy továbbra is hű harcosa marad az ujságkiadók ügyének s az Ujságkiadók Országos Szövetségének. A választmány elhatározta, hogy az ujságok előfizetésére szánt postautalványok olcsóbbá tétele végett atir a kereskedelmi kormányhoz. A szövetség közgyűlése április 20 án lesz.

— **(Nagypéntek.)** Holnap lesz az egyház legnagyobb gyasznapja: a nagypéntek. Az oltárok puszták, és minden néma, csak a szomorúságot és bünbánatot kifejező ima hangja hallatszik a magas boltívek közt. Reggeli 9 órakor veszi kezdetét a csonka mise, melyet *Hetyey* Sámuel megyéspüspök fog tartani. E napon tudvalevőleg tulajdonképeni mise nincs, hanem a celebráns az előző napon konzekrált szent ostyát mutatja föl és veszi magához. Ezen napi szertartás alatt leckeolvasás és ima után Szt. János evangéliuma nyomán passzióéneklés lesz éppen úgy, mint virágvasárnapon. Passzióéneklés után 9 imát mond a püspök, még pedig az egyházért, a pápáért, az egyházi rendekért, a királyért, a hitujoncokért, a szorongatottakért, az eretnekek- és szakadárokkért, a zsidókért és végül a pogányokért. Ezután a kereszt fekete lepétől éneklés közben megszabadítatván, felmutatás után a szentély közepén szőnyegre helyezik s most a papság harisnyában a kereszt-hez járul három térdhajtással és azt megcsokolja. E közben a kar az „Improperiákat” éneklí, melyek a megholt Üdvözítőnek a választott nép iránt való szemrehányását és keserveit tartalmazzák. Az improperiák zenei tekintetben ténypontját képezik a nagyheti szertartásoknak. A keresztcsokolás végeztével az istentisztelet tovább folytatatik: rövid úrfölmutatás után kenyérszínben megtörténik a communió, mire a nagycsütörtökön konzekrált másik nagy szent ostyát a szentségtartóba helyezvén, azt a templomban már előkészített szt. sirhoz viszik, hol imádásra kitétetik a szt. sir

fölötti oltárra. A hivek ekkor ott az alttemplomban a «Keresztények sirjaitok» kezdetű ének néhány strófáját éneklí, utána pedig *Csernohorszky* József karkáplán, bőjti szónok megtartja utolsó szentbeszédét az alttemplomban elhelyezett szószékről. A szentbeszéd befejeztével a szertartás véget ér s ettől fogva a szent sir látogatása veszi kezdetét, mely eltart a feltámadási szertartásig, nagyszombat estig. — A szent sirt reggel 6 órától este 7 óráig lehet meglátogatni.

— **(A hírlapirodalom köréből.)** Nyitrai politikai napilap indult meg „Nyitra-megyei Ellenőr” címen. Az új lapot ujságkiadó-vállalat adja ki és felelős szerkesztője *Ballier* Sándor, lapunknak régebben volt egédszerkesztője.

— **(Házi szarka.)** *Simon* Pál vendéglősnél szolgált *Wagner* Margit cseléd. A leány tegnapelőtt egyik szekrény sarkában, a mint a szobában takarított, egy aranyat vett észre. Kicsente onnan és zsebre tette. A gazda azonban csakhamar észrevette a tizkoronás arany eltűnését és kereste mindenfelé. Végre a rendőrségen tett panaszt s ott a cseléd elő is adta az elloptott aranyat. A hűtlen cseléd most a bíróság elé kerül.

— **(Hernyóirtás.)** A hernyókra nézve legveszedelmesebb hónap a március. Az 1894. évi XII. t.-c. értelmében a hernyóirtási munkálatok e hónapban befejezendők s a kik nem hernyóznak, azokat bírsággal fogják sújtani. A mezőgazdák figyelmébe ajánljuk ezt az intézkedést, nehogy az amagly is sok kárt tevő hernyók miatt még büntetést is keljen fizetniök.

— **(Meglöpött háziszolga.)** *Lambert* Norbert háziszolgotól tegnap este ellopták az ezüst zseboraját láccal együtt. Az órát a károsult lakásáról emelte el valami enyves kezű tolvaj, a kit most keres a rendőrség.

— **(A siketnémák tanfelügyelője.)** A siketnémák tanfelügyelője címmel új állást szervez a közoktatásügyi miniszter a maga tarcája keretében. Az új tanfelügyelő a központba lesz beosztva s teendője lesz a már fennálló és ezután felállítandó állami, községi és magán-siketnéma intézetek felügyeleti joga, úgy amint a királyi tanfelügyelőké a népiskolákra nézve. Eddig a váci királyi siketnéma tanító- és képzőintézet igazgatója hivatalánál fogva végezte ezeket a teendőket az összes emberbaráti (vakok, hülyék stb.) intézetekre nézve, mint az országos pedagógiai szaktanács előadója. Ezek a teendők azonban az utolsó decennium alatt szervezett mintegy 25 intézetre kiterjedőleg annyira felszaporodtak, hogy mellékfoglalkozásként többé el nem végezhetők, minél fogva a közoktatási kormány indítatva érezre magát, hogy külön e célra szolgáló állást szervezen.

— **(Ki akar magyar történelmi regényeket olvasni?)** «Petőfi» címen érdekes történelmi regény folyik a «Budapest» politikai napilap hasábjain. — A regény könnyed elbeszélő nyelven, de azért történelmi hűséggel mondja el a halhatatlan nevű költő tüneményes pályafutását. Egyáltalán a «Budapest» az egyetlen napilapunk, a mely nagy sulyt helyez a hazafias irányú történelmi regények közlésére. Egyik regénye folyvást történelmi tárgyú, hol a Rákoczy-korszakból, hol az 1848-49-iki szabadságharcból, majd az elnyomatás idejéből. Másik fordított regénye pedig állandóan oly érdekesítő, hogy az olvasó alig várja a folytatólagos közléseket. De a «Budapest» más tekintetben is egyik legjobb politikai napila-

punk, nem hiába, hogy oly közkedveltségű. Vezércikkeit orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferenc, az orszgy. függetlenségi és 48-as párt vezére. Tárcarovata élénk és változatos. Hírei frissek és megbízhatók. A lap érdekességét még növeli, hogy a napi eseményeket sikerült kivitelű képekben is bemutatja. Szóval, a ki egy ellenzéki jó napilapot akar: annak egész bátran ajánlható a «Budapest», a melynek előfizetési ára egy óra 2 korona, negyedévre 6 korona, félévre 12 korona és egész évre 24 korona. Mutatványszámot bárki ingyen kaphat. — Az előfizetések a «Budapest» kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3. sz. a.), intézendők.

Táviratok.

— **Öngyilkos szerelmesek.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bárdy József, dombovári születésű építészeti hallgató, a kinek balszemét nemrég a poliklinikán megoperálták, beleszeretett *Stuklik* Jozefin ápolónőbe, a ki viszonzta is érzelmeit. Bárdy most kikerült a kórházból s ma reggel a szerelmesek egy alsó erdősor-utcai szállóban agyonlőtték magukat, mint hátrahagyott levelükből kitűnik közös elhatározás folytán.

— **Szerkesztőváltozás mandátum kedvéért.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Kenedi Géza*, a „Pesti Hírlap” szerkesztője, ennek a lapnak a kötelékéből kilépett s a „Nemzet” munkatársa lett. A kormánypárt Abrudbányán őt fogja jelölni az elhunyt Tisza Kálmán helyére képviselőül.

— **Halálra ítélt ügyvéd.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Newyorkban *Patrick* ügyvédet, aki *William Price* nevű milliost szolgálja által chloroformmal megölette, hogy hamis végrendelettel az öt milliós örökségbe ülhessen, halálra ítélték. A tárgyalás 43 napig tartott s az államnak kerek 250,000 dollárjába került.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai huzásán az 51613. számú sorsjegy 60.000 koronát nyert.

A közönség köréből.

A magyar szerum hatása.

Sok szülő, a kiket az a szerencsétlenség ér, hogy gyermekeiket a roncsoló toroklob megtámadja, remegő kétségbeesésükben, s a meggyógyulásnak biztosabb reményében a kezelő orvosukat előre felkérlik, hogy a beoltásnál külföldi szerumot használjon; míg a magyar gyártmányu szerum hatásában kevésbé biznak.

Nekem anyának, kit legközelebb az a megrendítő fájdalom ért, hogy kis hét éves leánykamat e gyilkoló betegség megtámadta, alkalom volt a fenti véleménynek az ellenkezőjéről meggyőződni.

Kis leányom március 16-án délután 5 órakor torok fájásról panaszkodott. Házi orvosunk Dr *Johann Béla* ur azonnal megvizsgálta kis leányomat, de egyelőre veszélyt nem állapított meg.

Héttől reggelre (17-ére) a kis beteg oly rosszul lett, hogy jónak látta a kezelő orvos

ur a távol lakó anyát azonnal értesíteni és ugyan az nap délután kis leányomat Zsiga gyógyszerárából szerzett magyar gyártmányu szerummal be is oltotta s mire én kedden 18-án délből kis leányom a betegágyához távoli utról megérkeztem, már a szerumnak hatása mutatkozott oly annyira, hogy jól lehet az oltás után 2 kínos lázas nap következett be, de 3-ad napra a beoltásnak csodás hatását észleltem.

A betegség kezdetétől 8 napra a gyermek vidorsága és étvágya is megjött.

Valóban szinte zavarban vagyok, nem tudom minek és kinek köszönjem e rövid idő alatt elért nagy sikert? Mindenesetre első sorban a kezelő *Johann Béla* orvostudor urnak és a friss, nem állott magyar szerum csodás hatásának,

Azért nagyrabecsült anyák, óvjon benneteket az ég hasonló esettől, de ha bekövetkeznék, ne idegenkedjétek a magyar és mindig friss állapotban található magyar készítményü szerum használatától.

Pecs. 1902. márc. 27.

F. B Ilona.

Laptulajdonos Feloldó szerkesztő
 SAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 Segédszerkesztő
 HONTHY ISTVAN.

Hirdetések.

Szalma kazalozókat

(Elevátort)

SCHNIER és URBAN

vas és fémöntöde, vasáru és gépgyár

Eszéken

jutányos áron, a legjobb kivitelben, száraz tölgyfából szállít.

Rövid idő alatt 26 darabot szállítottunk nagyobb uradalmak részére.

Szabadalomra bejelentett

Universal-butor

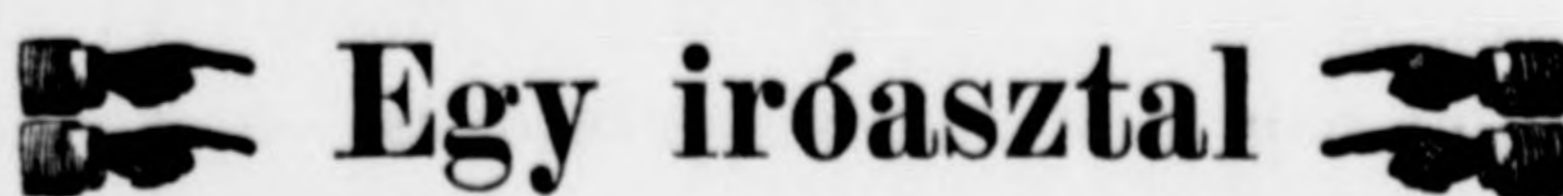
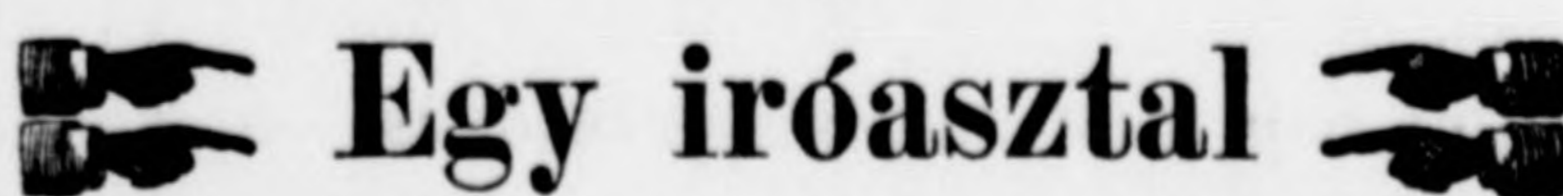
KIÁLLÍTÁS

a Nagy-Vigadóban.

(Bejárat a Király-utcaról.)

Megnyitás ma vasárnap délután 2 órakor.

Belépti-dij 40 fillér.

 Egy íróasztal

tartalmaz teljes lakberendezést.

Bővebb magyarázat a helyszínen.

A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik a feltaláló:

Reisch Gáspár.

KERDL LAJOS

(ezelőtt *Berecz Károly*)

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése

Pécsett.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát mindennemű fűszer és csemege-cikkekben a bőjti idényre u. m.:

EMENTHALI
 GORGONZOLA
 SZTRACHINO
 ROQUEFORT
 TRAPPISTA
 IMPERIAL
 ROMADOUR
 PUSZTA DORY
 LIPTAI
 KÁRPÁTI GROJI

sajtók

ANGOLNA
 SZÜZ HERING
 HOLLANDI HERING
 „PACOLT”
 OROSZ HAL
 SZARDINIA
 PISZTRÁNG
 THUN HAL
 SZARDELLA
 ASPIK HERING
 SZARDELLA CSIGA
 SPROTNI MARINIROZVA
 FÜSTÖLT PICKLING
 PRINCESS HERING

halak

Egyedül csak nálam kapható a valódi

Sziciliai cognac,

mely különösen betegeknek orvosilag van ajánlva.

Naponta friss

GRAHAM-kenyér

gyomor bajosoknak.

Erreth-féle

asztali- és

pecsenye-borok.